

PROF. SOORTKILL

SMIBOLOGIE

vol. 1

EACH ONE TEACH ONE

UITGEVERIJ PLUIM
AMSTERDAM/ANTWERPEN

G R A P H I C
SMIBANESE
L A N G U A G E

Eerste druk, augustus 2023

© Prof. Soortkill

Omslagontwerp Wessel Rossen
Typografie binnenwerk Perfect Service
Productiebegeleiding Tim Beijer
Drukkerij Wilco, Amersfoort

ISBN 978 94 933 0493 2

NUR 740

www.uitgeverijpluim.nl

www.smibanese.org

De uitgever heeft getracht alle rechthebbenden op copyright van beeldmateriaal te achterhalen. Zij die desondanks menen aanspraak te kunnen maken op deze rechten, kunnen zich tot de uitgever wenden.

Whose world is this?
The world is yours, the world is yours
It's mine, it's mine, it's mine
Whose world is this?
(It's yours)
It's mine, it's mine, it's mine
Whose world is this?
The world is yours, the world is yours
It's mine, it's mine, it's mine
Whose world is this?

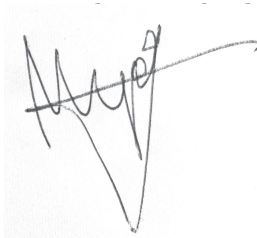
Nas – 'The World Is Yours'

Deze is voor me Moms & Pops, de eerste juffrouw en
meester in m'n libi.

R.I.P. Pops, de generaal.
Aufgeber gewinnen nie, gewinner geben nie auf.

En een shout-out wijlen opa Wim, oom Wim, tante Titia en
de fam, both sides.
Hustle for your last name.

En tot slot: all praise to Hiphop, SMIB en Gado Allah.
Alhamdulillah

‘De zon zien we allemaal, maar niet eenieder ziet het licht.’

Inhoud

Voorwoord 11

PART ONE

- CHAPTER 1 – COMING OF AGE 35
CHAPTER 2 – ‘SOORTKILL’ 56
CHAPTER 3 – DE SOCIËTEIT VAN SURINAME
‘De gezelligheidsvereniging’ 69
CHAPTER 4 – GWA’NGA MAPANGPANG 83
CHAPTER 5 – HET SYNDROOM VAN HERMAN:
TATTA SEE, TATTA DO 91

PART TWO

- CHAPTER 6 – KULTURU SANI 121
CHAPTER 7 – REVOLT 135
CHAPTER 8 – EACH ONE TEACH ONE 162

PART THREE

- CHAPTER 9 – HIPHOP, DIE NIEUWE MO 183
CHAPTER 10 – DE INDUSTRIËLE REVOLUTIE 199
CHAPTER 11 – HIPHOP KULTURE 216
CHAPTER 12 – NEDERHOP 228

PART FOUR

- CHAPTER 13 – WDW?! 247
CHAPTER 14 – SMIB WORLDWIDE 262

CHAPTER 15 – SMIBANESE UNIVERSITY	272
CHAPTER 16 – THE SMIBOLOGIC THEORY FOR PRACTICAL APPLICATION	279
CHAPTER 17 – OPERATION MANUAL	294
SLOTWOORD	335
ERE-LEDEN	341
LEES IETS	344
II SMIBOLOGISCHE GEBODEN	347
SMIBANESER RADIO	348
BEELDVERANTWOORDING	351

PART ONE

LOST IN INDOCTRINATION

CHAPTER 1

COMING OF AGE

Geluk is een positieve samenloop van zelf tot stand gebrachte omstandigheden, althans zo zie ik het. Geluk breng je tot stand. Die shit is het gevolg van bewuste keuzes die je *at some point* najaagt of iets wat jij jezelf ontnemt als een ballon die je in de buitenlucht loslaat. Veel shit in die libi is een keuze als je het doorhebt. Velen hebben het idee dat het leven zich buiten hun macht afspeelt. *Well, you better wake the fuck up!* Want dat is absoluut niet die model, geloof me. ‘Geluk’ dwing je af, *nothing more, nothing less*. Alleen mensen die het verwachten, die ernaar leven en die ervoor gaan ervaren het. Sterker nog, je moet gelukkig zijn om geluk aan te trekken.

Mi na prof. Soortkill, *don't forget the prof*. Ik ben een Surinaamse Nederlander, geboren te Amsterdam, om specifiek te zijn in het Slotervaartziekenhuis op vrijdag 10 september 1993 rond een uur of acht 's avonds. Ik ben niet zomaar hier op aarde. Geen van ons is zomaar hier, laat dat ook meteen helder zijn. Onze libi's hebben een bedoeling. Sinds ik me kan herinneren, wist ik in ieder geval dat mijn libi een bedoeling had. Ergens wist ik altijd al dat ik het zou laten lukken, *by any means*. Hoe dan ook zou ik het laten lukken. Net als iedere andere Srananman heb ik ook een oom Glenn, *and I ain't talkin' 'bout me boy* Nnelg. Me oom zei me tijdens het nieuwjaarstoastmomentje ter inleiding

van 2020: ‘Jonge, *te a bribi no deh, a wonder no p’sa!*’ en dat is hoe ik leef, *day by day*. Ik ben niet op toeval en dat soort abstracte tori’s. Ik geloof in mezelf, die libi, SMIB en in Gado Allah voor al het andere. En wat me oom zei mag jij lekker zelf uitvogelen want ik ga hier geen Surinaams lopen uitleggen: dit boek is *Smibologie*.

Het boek dat je nu in handen hebt is – na het *Smibanese woordenboek* – het eerste lesboek van de Smibanese University. De Smibanese University is de eerste universiteit uit de hood en werd opgericht in 1734. De kennis die wij meegeven aan onze studenten dateert uit het eeuwige verleden, alleen tjonken wij het anno nu in een nieuw jasje, en leggen we die shit uit in het Smibanese.

Soortkill is geen schrijver. Noem me eerder een wijsgeer, man. Een alleskunner, *a real ass nigga*, dat is hoe ik mezelf zie, en sinds kort ook als de Professor. Ik kan veranderen in alles waarin ik wil veranderen, nek je die? Behalve een goofy! Ik kan ook op iemand veranderen in 3, 2, 1. Soortkill is niet zomaar m’n naam. Zie het als een silhouet, iets wat vrij is van invulling en van tijd tot tijd wordt ingeladen met pure wil. Er is ook een beetje ironie *involved*, want ik dacht bij mezelf dat het wel fatu zou zijn dat een guy genaamd Soortkill het raar zou laten lukken in die libi. Want ja, als een soort kill het kan, zou jij het ook moeten kunnen toch? Maar laat me jullie toch wat uitleggen over mezelf.

Uit liefde geboren als tweede zoon van mijn mooie toegewijde ouders kwam ik net als jou hier als uitverkorene. Weet je hoeveel spermacellen aan het racen waren tijdens die wiepie van m’n ouders, dat uiteindelijk de voorbode werd van mijn existence? *All I know* is dat het een één uit duizenden tori is, dus *hell yeah* dat ik speciaal ben. Jij bent ook speciaal. We zijn allemaal speciaal, man.

Je weet wat ze zeggen: zo vader, zo zoon. De appel valt niet

ver van de boom. M'n pa was ook zo'n mannetje, iemand die wist dat-ie speciaal was. Ook hij had z'n eigenaardigheid van z'n pa, dus laat me bij me opa beginnen om je deze tori uit te leggen. M'n opa heb ik zelf nooit gekend, opa Wim, maar hij was een zeer geleerd en vooral hoogbegaafde man die het in zijn levensloop altijd presteerde bovengemiddeld te scoren. Hij was docent van beroep, en is schoolhoofd geweest van de H.D. Benjaminsschool in Suriname. Voor vele blakamangs, met name uit de diaspora, die *nowadays* leven is het zicht op de familielijn vaak beperkt. Zo diep kunnen we door het kaolo slavernijverleden niet graven in onze stamboom. Afgelopen jaren worden er opeens omin slavernijregisters digitaal gemaakt en dankzij zo'n website ben ik er nu wel achter waar mijn familienaam 'vandaan komt', althans mijn vaderskant, maar eigenlijk weet ik zelfs met deze fino niet waar ze echt vandaan komen. Wat ik wel weet is in welk gebied de plantage lag waar zij werkzaam waren tijdens de slavernij. Mijn vaders familie komt van Paradi district, zowel m'n opa als oma. Dit is een gebied dat werd vernoemd naar de Pararivier die erlangs stroomde. Dit gedeelte in Suriname werd veelal bezet door de Joden tijdens het koloniale tijdperk. Ook zij hebben een rijke historie met Suriname, iets wat weinig mensen weten, maar daar later meer over.

Opa Wim was in z'n skortijd een topstudent. Deze man studeerde cum laude af met een negen voor ieder vak of hoger. Na z'n studie koos hij ervoor om het onderwijs in te gaan, en werd-ie naast schoolhoofd docent natuurkunde, scheikunde, aardrijkskunde, wiskunde, biologie en geschiedenis. Basically mocht hij ieder vak onderwijzen. Zelfs op straat noemden mensen hem meester. M'n oma was ook uitmuntend in wat zij deed, en in haar loopbaan kreeg ze zelfs een Florence Nightingale-badge als erkenning voor haar medische geleerdheid. Een brandende wil om kennis op te doen is iets wat altijd in m'n familie heeft gezeten.

Mijn vader was de jongste in een gezin van zeven kinderen, vijf zonen en twee dochters. De eerste werd vernoemd naar opa zelf, en de laatste, mijn pa, naar de voormalige Amerikaanse president John Fitzgerald Kennedy. Hij werd geboren in 1963, precies een maand en dertien dagen voor JFK werd vermoord. JFK was toentertijd de hoop voor blakamangs. Hij was de eerste president die zich luid en duidelijk uitsprak over de gebrekkige toestand waarin Afro-Amerikanen zich bevonden. Schrale troost als je 't mij vraagt, want hoe wonderbaarlijk was het om dat te kunnen constateren? Dus, om shit in context te zetten, mijn opa vernoemde zijn jongste zoon naar een *white man* die aangaf empathie te hebben voor zwarte mensen. Dit was de hoop van 1963.

M'n pa vloog op z'n tiende met drie van z'n brada's in een Boeing 747 van Paramaribo richting Amsterdam. Zijn bigi brada, de eerste zoon van mijn opa, was al een tijdje in Holland, en voor een youngnigga met eer was je lot al snel bezegeld toentertijd. Of je ging mannen robben of je ging trappen, het een of het ander. De *trap* kende wel hoogtijd deze dagen en Wim Junior maakte geen grap. Er werd veel gewogen en bewogen, laten we het daarop houden. Wanneer me pa panja was, vertelde hij soms over hoe hij in '73 naar Nederland kwam met zijn broers en ze vanuit Schiphol linea recta naar de P.C. Hooftstraat gingen voor de *latest*. M'n pa was *dripped down in designer* voor hij überhaupt wist wat *designer shit* was. Ook in de trap kom je ver met wijsheid, want z'n oudste broer was een wijze man, misschien wel de meest wijze van al z'n *siblings*. Mijn vader koos ondanks deze unieke ervaring en het voor de hand liggende pad toch voor de academische route die zijn vader bewandelde, want hij had de droom om schrijver of journalist te worden. Politiek bewust is me pa altijd geweest. Een witmang kon hem niet wijsmaken wat die model was. Een 'neger' mocht je hem ook niet noemen. Mij ook niet trouwens met mapangpang!

M'n vader kwam dus uit een zeer intelligent gezin. Werken voor een witmang was geen optie. 'Dat hebben we al lang genoeg gedaan,' zei hij altijd. Mij is altijd meegegeven om te opereren vanuit eigen kracht en ons geërfd intellect. 'Jonge, we zijn van hogere orde!' zei hij sinds ik me kan herinneren. Hoewel m'n pa goed geschoold was en het vocabulaire had van Jan Willem of Eberhart is het schrijven er nooit van gekomen. In die tijd was het misschien toch nog iets te hoog gegrepen om het echt te laten lukken als jonge zwarte schrijver in Nederland, helemaal als je pangpang had aan witmangs en hun normen. Met hulp van z'n oudste broer kon hij een particuliere opleiding volgen in de assurantie, waarna hij na enkele jaren in dienst bij Tiel Utrecht Verzekeringen zijn eigen business begon als financieel adviseur.

DE JAREN NEGENTIG: WHAT A TIME!

Ik ben geboren met me neus in de boter, ik ga niet voor je liegen. Mijn jeugd was voor een Surinaams jongetje in Nederland begin jaren negentig bovengemiddeld derm. Ik woonde in Nieuw Sloten in Amsterdam Nieuw-West, toentertijd een nieuwbouwwijk die net bewoonbaar was. *Since a youngin* had ik al de nieuwste patta's n'shit, en me patta's gaven licht bij iedere stap, nek je die? Vroeger kwam de kapper naar me oso om ons te knippen. Gewoon zo, in de woonkamer. Coupe gelijk derm en ik sprong meteen het bad in. Mijn crèche was in Badhoevedorp, zo'n rijkeluisdorpje naast Sloten. Vakanties waren er ook zat. Ik ging een paar zomers naar Spanje, Turkije, businessclass en die dingen daar. Deze tijd was echt hemel op aarde voor zover ik me kan herinneren, hoewel dat toen de norm was. Drip werd er ook met de papplep ingegoten. Ik was op Hercules-trukka's en zo, nieuwste merchandise van Disney. Mooie tijd was dat, de eerste zeven jaar van m'n libi tot aan het nieuwe millennium. De handel van m'n pa liep op rolletjes. Dat jaar ging ik ook voor het eerst naar Suriname,

iets wat me broer en ik volgens m'n ouders mee moesten maken. De eerste keer was ik er gelijk zes weken, en die shit was *hell on earth*. Ik snapte het land niet. De mensen, al die straathonden die mank lopen en shit, de armoede *in general!* Toen me ma ons belde vanuit Nederland gingen me broer en ik huilend onze ervaringen delen en die zes weken konden niet snel genoeg voorbij zijn. Die libi was lang leve de lol, behalve deze trip, maar toen ik terugkwam veranderde alles drastisch. Me ouders gingen plotseling scheiden.

Blijkbaar was er al een opbouw gaande naar dit punt, alleen was ik te jong om dat echt te beseffen. Mijn opvoeding bestond vanaf de scheiding uit een soort crisismanagement, want er was sindsdien geen sprake meer van het teamverband waarbinnen ik geboren werd. *It is what it is* weet je, maar als je ouders rond je negende scheiden heb je maar de helft van de opleiding genoten, letterlijk... als je van de minderjarigheidsgrens van je achttiende levensjaar uitgaat. En de scheiding verliep niet vlekkeloos, veel beef, veel gezeik, kortom: een hoop ellende. M'n hart brak, want ik kon me niet voorstellen hoe verder. Ons huis stond ook opeens in de verkoop. Shit, voor m'n gevoel ging vanaf dat moment alles bergafwaarts want wat blijft er over als we uit ons huis moeten en me ouders niet meer met elkaar willen zijn? Mijn wereld stortte letterlijk in. Zo'n *broken heart* in combinatie met de halve opleiding maakte van mij een fragiel, lief, timide mannetje. Vroeger had ik geen zorgen. Puur was ik altijd. Ik dacht dat alle zwarte mensen Surinamers waren, onwetend en onschuldig als ik was. Het verschil tussen dansen en zingen was voor mij onduidelijk, en het enige wat ik haarfijn kon uitleggen waren de anime's die ik dagelijks volgde zoals *Pokémon* in de ochtend en *Dragon Ball Z* na school. Doordat met name me vader de nieuwe realiteit niet wilde accepteren, leefde ik een kleine leugen sinds m'n ouders uit elkaar waren. M'n vader deed alsof hij het nog had, maar

sinds me ma hem achterliet heeft hij eigenlijk nooit meer echt iets laten lukken, in ieder geval niet als voorheen. Je weet toch wat ze zeggen? Achter iedere succesvolle man staat een sterke vrouw? Toen m'n ma mijn pa verliet, sloot het succes zich ook aan bij de exodus. *That nigga fell off* als blaadjes in de herfst. Me broer en ik voelden dat, maar we waren simpelweg te jong om het echt te begrijpen. *Lowkey* maakte het mij in ieder geval best onzeker.

Na de scheiding bleven me broer en ik bij onze moeder, want m'n pa zijn libi was te losbandig voor een rustig bestaan. Opeens woon je bij je tante in een kleine kamer en slaap je op een matras op de grond. De mindstate waarin je dan terecht komt is er een van angst, want onzekerheid is simpelweg een vertakking van de *tree of fear*.

Me moeder had binnen de maatschappij geen poot om op te staan omdat zij geen diploma had. Zij was pas op negentienjarige leeftijd naar Nederland gekomen nadat ze m'n pa had leren kennen in Suriname. Enerzijds heb ik van mijn vader zijn ondernemersgeest gekregen. Anderzijds heb ik aan mijn moeder m'n revolutionaire geest te danken, het antikoloniale bewustzijn dat je volgens mij bij een minderheid van de Surinaamse Nederlanders tegenkomt. Shout-out naar me ma, man. Zij is het type dat bijvoorbeeld het Nederlands elftal niks gunt omdat ze vindt dat blakamangs nooit worden gewaardeerd voor hun bijdragen, nek je die? Ga je ham, dan ben je Nederlander, en wanneer je het niet laat lukken ben je 'allochtoon'. Ze zei me ook altijd al dat die hele Sinterklaastori bullshit is, en dat je altijd moet uitkijken met witmangs want ze zijn onbetrouwbaar, en zien je altijd als minder dan hen. M'n moeder was een *dorosei pikin* zoals men dat in Suriname noemt, een buitenechtelijk kind. De stiefvader waarmee ze opgroeide, wijlen opa Ben, was een zeer nationalistische man. *Growing up* kreeg ze van hem het antikoloniale

denken onbewust mee, want *back in the days* in Suriname werd er in huis weinig gesproken tussen ouders en kind. *The old man* was aanhanger van de Partij Nationalistische Republiek (PNR), een politieke partij die ontstond vanuit de Nationalistische Beweging Suriname (NBS), wat weer een voortvloeiende was van de Surinaamse culturele beweging Wie Eegie Sanie waar ik het in hoofdstuk vijf nog over zal hebben. M'n moeder was om deze reden altijd politiek bewust, en in de jaren die volgden kreeg ik altijd deze *POV* mee dankzij de discussies in radioprogramma's die zij 's ochtends vroeg beluisterde, shout-out *Radio Mart!*

1106, DIRK HENDRIK

Nadat we kort in de Luzacstraat bij Westerpark woonden, verhuisden we naar Gein. De Bijlmer was in mijn belevenis evenals Suriname een dependance van de hel. De enige shit die ik loefte aan de Bijlmer was de Arena, 'Bijlmerveld' aka Kwaku en de dichtstbijzijnde Intertoys of Bart Smit. Hoewel ik het niet volledig begreep, voelde het alsof de Bijlmer de afvulput van Nederland was. De Bijlmer was toen orgi ghetto. Ik heb het over de tijden van het oude winkelcentrum Kraaienest n'shit, oude metrostation Bijlmer en zo. De ghetto is overigens geen plek, die shit is eerder een klimaat, een toestand of een dynamiek. De Bijlmer is de realest ghetto in Nederland. Ik weet niet van Schilderswijk in Agga of Spangen in Roffa en die dingen daar. Als ik het internet moet geloven zijn die birti's equivalent, maar wat ik zeker weet is dat de Bijlmer orgi ghetto is. De trenches *forreal forreal*. In dit land denken veel mensen dat je overdrijft als je een buurt ghetto noemt. Ze denken dat er alleen in Amerika ghetto's zijn en men hier doet alsof. *Fuck you think?* Dat we in een ghetto willen opgroeien? Denk je echt dat er iemand is die in de ghetto wil wonen? Niemand wil dat, geloof me. En door de jaren heen is Smib veranderd. Ik heb het niet over de Bijlmer die je nu ziet,

trendy en gentrified as it is. Vroeger was Smib pori op het eerste oog. Toen ik dus naar de 1106 verhuisde, voelde het alsof ik werd veroordeeld voor een *sentence that I couldn't read yet.* Libi in de ghetto was het oordeel, en hoe dat zou zijn ondervond ik in de jaren die volgden. Inmiddels had ik ook een stiefvader waar ik weinig tot geen woorden aan vuil wil maken behalve dat ik hem *till this day* een *lagiman* vind. Geen spat respect heb ik voor zijn *bitchass.*

Verhuizen naar de 1106 was een grote stap terug in mijn ontwikkeling. Ik herinner me de eerste week op school nog heel goed. Ik sloot aan in groep zes op de Knotwilg. M'n leraar was dope, meester Victor heette hij. In Nieuw-Sloten was ik een van de enige black kids, hier zat ik opeens in een volledig met buitenlanders gevulde klas. Er was letterlijk één white kid in me klas, Nick heette hij, en die kill was op een manier ook een soort van *nigga from the inside*, plus hij had nog op een vage manier Hindoestaanse familie of zo, dus zelfs hij was niet orgi tatta. Van m'n pa kreeg ik een Nokia 3310 zodat hij me altijd kon bellen terwijl ik bij me am woonde. In mijn klas was ik de enige met phonna. Al in de eerste week op die nieuwe skoro werd ik geklapt door een meid die vond dat ik stoer deed met m'n telefoon. Dat iemand me ging slaan was al nieuw om mee te beginnen, maar ook nog door een meid? De Bims was een andere mo, man. Ik kon er maar niet aan wennen, want ik snapte niet waarom iedereen zo negatief was. De shit waar ik mee in aanraking kwam was de *'crabs in a bucket'*-mentaliteit, en voor mij als onbevangen ziel was het alsof m'n vleugels abrupt werden afgeknipt. Door die libi in Gein kreeg ik een doffe geest. De Bims voelde als een mijnenveld. *For some reason fuckte* ook weinig youngins met me. Ik was gewoon anders, en mijn enthousiasme konden mensen niet hebben. 'Doe niet blij' was die taki waarmee mensen me gingen haren, en al snel moest ik meevaren met hun tempo, het tempo van de onge-

lukkigen. Ik was ook pisi bounty om het barki te houden met je, oftewel een blakaman met een *'white mindset'*, en dat triggerde die kids *maybe* ook onbewust. Ik kon niet helpen. Mijn eerste dromen over vrouwen waren over *white bitches*, Carmen Electra en Pamela Anderson, zulke deims. Ik groeide in Nieuw-Sloten ook alleen op met bakras naast wat 'bovenklasse Marokkanen' als ik ze zo mag noemen, Moco's in hetzelfde schuitje als ik toen. Opvoeding is geen keuze, en in mijn *upbringing* kreeg ik weinig mee van en over mijn roots. Sowieso is het bij Surinamers vaak zo dat ouders de taal niet spreken met hun kinderen. In ons geval hoeft dat ook niet, want ook zij groeide in Su op met het Nederlands als voertaal. Maar in 't algemeen groeien veel Surinaamse kids die hier in Nederland geboren zijn *white-minded* op, waardoor ze het leven eerder vanuit een Nederlands dan Surinaams perspectief bekijken. Die shit is *weird*, maar verder in 't boek zullen we dat varkentje nog even wassen.

Kids begonnen me dus te pesten, heavy ook, maar ik nam dat niet super persoonlijk want iedereen werd gepest. Dat het me raakte ga ik niet ontkennen, maar het was niet dat ik de zondebok was of zo. Blaka zijn was ook niet gaande. Hoe zwarter je was, hoe slechter je ervoor stond was het akkoord. En dit was onderling hè! Tussen *black kids*. Tot dan toe wist ik niks van dit, man. In m'n begintijden op de Knotwilg werd mij ook telkens gevraagd of ik Surinamer of 'bokoe' was, want ik leek volgens nammen op een 'bokoe'. Tot dan toe had ik die term nooit gehoord, maar inmiddels was het wel duidelijk dat je daar niet mee geassocieerd wilde worden. Om de een of andere reden vonden Afro-Surinamers zichzelf beter dan Afri's, dus vonden wij het nodig om hen te allen tijde dat duidelijk te maken. Ik maakte natuurlijk duidelijk dat ik ook Surinaams ben, maar tegelijkertijd distantiëerde ik me van Afri's alsof dat iets verkeerd was. Dat was het ook, en als Afri zijnde waren het zwarte tijden in de Bims toen.

Hoe donkerder de mens, hoe meer je werd gepest. En het erge was dat het soortgenoten waren die me Afrikaanse broeders en zusters het meest discrimineerden. Zwart zijn was niet gaande, en je mocht je handen dichtknijpen als je *lightskin* was. Ik wilde ook *lightskin* zijn dus ik hield ervan om mezelf in de zon te zien want dan was ik lichter. Me ogen waren dan ook bruin n'shit, *lightskin* features alom nek je? Derm! dacht ik. Aan m'n kroeshaar kon ik helaas weinig doen, maar je had wel shit als *s-curl* waardoor je haar *dogla'ish* werd, dus was dat m'n *go to*-product. Ik heb die s-curl koud gemaakt toen ik jong was! Wauw, schedel raar branden alles, man! Ongecontroleerd. Ik deed *the most* om m'n blakaman *features* te 'neutraliseren'. Ja, man. Ik was die kill.

In mijn straat woonde zowel het spangste als het lelijkste meisje uit m'n klas. De spangste was de spangste omdat ze *light-skin* was. *Basically* had ze de meeste Europese *features*. Ze was Nederlands en Dominicaans, had groenbruine ogen en prachtig lang gekruld haar. Ze was wel echt spang hoor, daar niet van. De lelijkste meid uit de klas was niet per se lelijk, maar ze was bokoe, daarom was ze lelijk. Ik weet nog dat niemand tijdens het kerstdiner haar chaps wilde. Nek je die model op de basisschool dat iedereen met iets van huis moest komen? Ze kwam met een soort *fried chicken* die in principe gewoon derm oogde, maar ze was bokoe dus het kon niet derm zijn, dat was de logica. Iedereen pestte elkaar maar omdat zij de zwartste in de klas was werd zij orgi gezien als het zwarte schaap. Srananmangs zijn wel spaans voor dat, want vooral wij noemde Afri's bokoes. Wij Afro-Surinamers wilden ons echt distantiëren van hun model, zo van 'wij komen uit Amerika', parra eigenlijk als ik er zo aan terugdenk.

Hetzelfde jaar dat ik kwam, ging die meid van school, raar weggepest gewoon. Ik weet nog hoe meester Victor ons ging flashen toen ze vertrok. 'Ze had zelfmoord kunnen plegen,' zei hij. Meester Victor emigreerde aan het eind van dat jaar naar Bonaire

waar hij zijn carrière voortzette. Ik denk ook dat hij inzag dat *all these kids* hier in de Bijlmer *up to no good* waren. Dit viel niet te helpen, hahaha. Bonaire klonk allemaal *zo surreal* als hij erover praatte, want daar spraken ze ook Nederlands. Snapte er geen ene moer van. Waarom zou je op een Caraïbisch eiland Nederlands tarpen?

Ik had een oudere neef met wie ik veel optrok. Hij woonde in De Aker, een woonwijk in Osdorp die begin 2000 ook nieuw was en basically naast Nieuw-Sloten lag. Ik heb nog nooit zo een goeie voetballer gezien als hij. Deze man was raar gaande, Thierry Henry-achtig. Dat was ook z'n voorbeeld. Hij was te goed voor wat hij zelf kon handelen. Hij kon met je dansen op 't veld. Zelf was ik nog niet eens zo gaande maar ik leerde het spel van me *niffo* dus mijn skills groeiden met de dag. Met hem spelen gaf me het zelfvertrouwen dat ik nodig had. Soms kwam hij dan naar mijn buurt om nammen te sikken. We kenden nog niemand, maar doordat we mannen brokko gingen maken kregen we gelijk respect op het veld, en dan nekken nammen je. Zo krijg je respect in de hood, als je laat zien op wat je bent en je laat lukken.

De eerste keer dat-ie bij m'n nieuwe oso in Gein over de vloer kwam herinner ik me als de dag van gisteren. Omdat 'Kootje', zoals men het veldje noemde, om de hoek van mijn huis was, bleven wij als laatste over. Er waren nog twee kids of zo, en we gingen honderdtachtigen spelen, een spel waarvan ik me de regels niet herinner. Ook met dat maakten we die mannen direct brokko. Er was een jonge bij, een Somalische guy. Ik weet behalve de vernedering die we hem en z'n tammies gaven niet wat ertoe heeft geleid dat hij boos op ons was, maar ik vergeet nooit wat er toen gebeurde. Toen hij letterlijk huilend van het veld afging, liep hij weg en eenmaal op onoverbrugbare afstand begon hij ons uit te schelden. Wij gingen helemaal plat toen hij dat deed want de onmacht hoorde je in z'n stem omdat hij het gewoon niet kon

hebben dat hij zo werd vernederd. Van alle dingen die hij zei, is een ding mij en me neef tot de dag van vandaag bijgebleven, en nog steeds kunnen we erom lachen. *At some point* riep hij, terwijl de tranen over z'n wangen gleden: 'FUCK JULLIE, SLAAF!!!'

Tijdens mijn eerste maand in Gein had ik al zoveel shit meegemaakt dat m'n hele denkpatroon drastisch was veranderd. M'n geest werd, zoals ik al zei, dof en daarmee bedoel ik te zeggen dat de innerlijke glans er wel af was. In de hood heb je al een hoop doffe geesten op jonge leeftijd, dus in dat opzicht schaarde ik me bij de rest.

Zo'n guy die een straat voor mij woonde wilde me beuken omdat ik volgens hem zijn moeder had uitgescholden. Nek je die nammen die zeggen dat ze random zin hebben om te vechten? Zo'n kill was het. Hij was een gekke guy, zo eentje met wie je echt geen smoke wil. Zulke nammen zoeken een reden om iemand te blazen. Dus letterlijk iedere dag tot misschien me vijftiende was ik op me hoede. Hij was *Shaitan, live in the flesh*, kaolo dibri. Een klasgenoot van me had ooit al het snoep in huis genakt. Iemand had me telefoon uit me latje genakt. Allemaal negatieve shit die ik niet gewend was. Zelf was ik totaal niet op dat. Door zulke shit werd ik een *loner*, want alleen thuis was ik veilig. Thuis had ik een Playstation en een computer, dus kon ik gimma's spelen. Dat werd mijn ding toentertijd, gamen. Al snel begon ook mijn liefde voor voetbal te groeien, want in de hood doen niggas weinig met elkaar naast ballie.

'Dit is de Smib, dus wat is je grind? Hier ren je met die lai of je kickt het net Depay' – Tads

In de hood had je vroeger twee opties. Of je gaat *trappen*, of je trapt het als voetballer. Een ding wat niemand wilde was werken voor een witmang. Want hoewel we als youngniggas uit de hood

weinig tot niets wisten over onze geschiedenis was een ding super duidelijk: voor een witmang wil en ga je niet djunen. Fuck dat! Maar tegelijkertijd maakte dit ons toekomstbeeld uiterst onzeker want we wisten allemaal dat het niet voor eenieder was weggelegd *to make it outta the hood*. De toekomst was een angstig vooruitzicht. De enige succesvolle blakamangs die we kenden zag je in voetbal, als rapper in de States, of je had de moneymangs op de block. Zelf keek ik daar niet van op, van de *hustlers* in de hood die guap hadden. Ergens ook wel natuurlijk, maar ik was niet die nigga die zulke shit ambieerde of iets. Verder leefde ik een heel timide bestaan want de dynamiek van de samenleving in de Bijlmer ervaarde ik als angstaanjagend. De dikke huid die velen hadden omdat ze niet anders kenden had ik niet. Dit was waar ik tot het besef kwam dat het echt een denki was. Omdat ik zelf nooit dat gedachtegoed erfde, kon ik het altijd beschouwen als een externe bedreiging. Sinds kort noem ik het *niggativity*.

‘NIGGATIVITY’

Niggativity is een set van negatieve gedragspatronen die je in het bijzonder bij blakamangs tegenkomt. Zie het als de bijwerkingen van het zijn van een neger, ook wel een succesvol geïndoctrineerde blakaman. Het is een set aan mechanismes die men gebruikt om zo ongeschonden mogelijk door het leven te komen, terwijl zij tegelijkertijd aan alle kanten beschadigd zijn op mentaal vlak. Hoewel het in hun libi aan alle kanten schort kiezen zij er – veelal onbewust – voor om het daarbij te laten in plaats van dat ze hun geestelijke misère ontstijgen door het te confronteren en vanuit daar te helen.

Mensen die bezeten zijn door *niggativity* zijn als het ware comfortabel in hun *ignorance*. Met armoede als fundamentele oorzaak probeert iedereen op z'n eigen manier alsnog een vloeiend bestaan voor zichzelf te creëren. Dit gaat met de no-

dige ontkenning, omarming van onwetendheid en een leidende overlevingsmentaliteit die samen maken dat je in feite totaal niet bezig bent met innerlijke noch uiterlijke groei. Voor slachtoffers van *niggativity* is de enige uitweg doen alsof het probleem niet bestaat en iedereen behalve zichzelf te zien als het probleem. De onzekerheid die wordt aangewakkerd door het armoedige bestaan wordt gecamoufleerd met de goedkoopste designer drip die men kan vinden. Het gaat niet eens per se om die merken die mensen dan buyen. Het gaat vooral om wat zo'n merk uitstraalt, het symbool van welvaart. Als je één *designer piece* had, droeg je die minimaal drie dagen in de week. Op die manier zag je er dus drie dagen welvarend uit, in plaats van eentje. Iedereen moest ook zien welk merk het was, dus altijd was het een shirt waar de naam van het merk met koeienletters op stond geschreven.

Een nigga die is bezeten door *niggativity* gaat je vertellen dat-ie gewoon dom is. Zulke niggas zijn trots dat ze dom zijn, nek je die? Of ze gaan je zeggen dat ze al hun money blowen. Wanneer ze money maken moeten ze het blowen. Het lijkt wel alsof die op zo snel mogelijk weer op moet. Zulke mensen leven zonder een idee, helemaal bezeten door de indoctrinatie van de witmang, en zijn eropuit om niet goed te zijn. Omin jaloezie heerst er ook vaak bij zo iemand, en als je het beter had dan gemiddeld waren zulke mensen op je huid tenzij je brada's of andere familieleden berucht waren.

En zelfhaat? In overvloed! Niemand fuckt met elkaar. Iedereen is wantrouwig, en je mattie kan morgen op je veranderen voor redenen die men niet eens kan verwoorden. Ongegrond gedrag, wat in mijn ogen komt door het gebrek aan grond waar al deze mensen *mentally* op staan. *Niggativity* is namelijk een handelsmerk van de neger, en negers zijn het soort binnen de *black community* die bezeten zijn door de racistische witmang spirit. Dankzij de massa-indoctrinatie die gepaard ging met het wester-

se imperialisme leven een hoop blakamangs in de uitkomst van hun *brainwash*, en *niggativity* is in die zin een uiting daarvan.

Als we het hebben over de gemeenschap waar ik onderdeel van werd, heb je ook te maken met een hoop verschillende culturen waarvan de meeste nakomelingen uit het koloniale verleden van dit land zijn voortgekomen. Al deze afstammelingen kampen naast de actuele armoede en de socio-economische positie waarin ze opgroeien ook nog met de mentale kwalen die het koloniale tijdperk van generatie op generatie heeft achtergelaten in hun denken.

Uitbuiting tijdens slavernij was één ding, maar de hele geestelijke marteling en het minderwaardigheidscomplex wat die shit heeft achtergelaten is weer een hele tori op zich. Dat hele *light-skin/darkskin*-ding is een van de vele verschijnselen. Iedereen discrimineert elkaar onderling, iedereen zoekt ruzie met elkaar en er heerst een ongegrond vijandschap tussen de verschillende buurten en culturen. Kijk hoe klein dit land is? En kijk dan naar Amsterdam? En dan de Bims? En dan heb je daarbinnen allemaal buurten die niet met elkaar fucken? *It doesn't even make sense*. Alle kinderen in en van de Bijlmer groeien op met problemen die te ingewikkeld zijn voor hun mind om te verwerken, en zodoende dragen ze dit met passie over op de volgende generatie. Dit patroon houdt *niggativity* in stand.

Veel mensen waren op niks in de hood, man. Veel mensen houden elkaar ook achter. Het '*crabs in a bucket*'-principe is iets wat basically in iedere ghetto ervaart. Daarom zeg ik die shit is eerder een klimaat. Het is een chronische neerwaartse spiraal die de hood gezamenlijk in stand houdt. Sommige mensen zien het en proberen er iets aan te doen, maar de meeste beseffen niet. Ik kan ze niet eens *blamen*. Een onstabiele thuis- en/of familiesituatie vormt een fragiele geest. En als je yeye niet tranga is bro, geloof me: je gaat niet halen. Al helemaal niet in deze kaolo kondre.

Negen van de tien leven met *this illusive fact* als een *life sentence* boven hun hoofd, en als je net als ik was moest je dagelijks op je hoede zijn om er geen tien uit tien van te maken. Op school was dit een dagelijkse *struggle*. De onschuldige charme van een kind was ver te zoeken onderling, maar zodra er een goede ouder of leraar in de buurt was zag je dat we allemaal gewoon kind waren. Velen misten gewoon love. Lobi is er niet in de *streets*. *The streets don't love you*.

Dat kon je merken ook. Spelletjes die we op school speelden waren 'habba', of als we voetballen 'brokko bana'. Habba was basically een soort tikkertje alleen moest het object waarmee je mensen tikte doti zijn. Habba was eigenlijk een soort 'hebi', wat in Suriname 'last' betekent. Als je habba had, moest je iemand ermee klemmen want als je niemand kon tikken moest je ermee slapen, en dan chillde je kaolo nep. Je moest die tori dan naar oso nemen en het de volgende dag meenemen om van die habba af te komen. Dit speelden we altijd in de pauzes of aan het eind van de dag wanneer we naar huis gingen. Iedere dag moest je dus rennen naar oso, want als je moest slapen met habba was jij de pechvogel.

Broko bana was een soort combi tussen MMA en ballie. Het principe was dat er één bal was, een hoop mensen en zodra je de bal had, moest je 'm zo hard mogelijk tegen een ander schieten. Tegelijkertijd was degene met de bal target, en mocht je 'm basically gewoon blazen zolang-ie aan de bal was. Als je meespeelde was de missie: EET OF WORDT GEGETEN. *Cuz everybody gotta eat, and nobody tryna get eaten*.

Gimma's als dit staan symbool voor hoe de mensen in de hood met elkaar leefden. *Soso nonsense* delen mensen met elkaar en eigenlijk wil iedereen z'n lasten het liefst overdragen aan hun naasten dan er zelf mee dealen. Iedereen in de hood is *victim to the streets*, en niemand begrijpt waarom de mensen die eronder

lijden dezelfde zijn die het in stand houden. Iedereen is skeer, veel mensen kijken boos n'shit. Op skoro kon je zomaar in een beef belanden waaraan je gewoon zag dat het motief een persoonlijk probleem was. Kids projecteerden hun persoonlijke frustraties op elkaar. Iedereen haalt elkaar laag waardoor niemand vooruitkomt.

'Haters & praters' was die taki vroeger. 'Fuck alle haters en praters' was wat we van de daken riepen terwijl negen van de tien *lowkey* zelf *hatin'ass niggas* waren. Ik kon helemaal geen hater zijn, want gelukkig had ik geen zelfhaat. Haters hebben zelfhaat, dat is waar het op neerkomt in mijn ogen. Om een hater te zijn moet je een laag zelfbeeld hebben. Een hater is iemand die zo erg met zichzelf in de knel zit dat-ie zich geïntimideerd voelt door iemand die dat niet is. Die knel is een mentaal probleem wat voortkomt uit spirituele wanorde. Je kan het zien als een 3D-bril die in plaats van het 3D-effect een filter heeft waardoor je al jouw innerlijke problemen op een ander projecteert. Haters kijken in *all actuality* naar je op, alleen kunnen ze niet hebben dat zij niet jou zijn dus gaan ze haten. Als je goed oplet zijn het vooral blakamangs die praten over haters hele dag. Dat is omdat wij zijn geconditioneerd om slecht te denken over onszelf, eeuwenlang. *A lotta black people fucken niet met elkaar omdat ze niet fucken met henzelf.*

Als je in de hood wordt geboren sta je 3-0 achter. De eerste tegengoal wordt gemaakt door tatta's die letterlijk iedere hersencel van je willen laten denken dat zij beter zijn. Dan volgt een eigen doelpunt omdat we daadwerkelijk in a *white man's world* leven waarin zij alle regels maken waardoor hun brainwash een introspectief effect op ons heeft. *Self-doubt turns into self-hate.* En de 3-0? Die wordt gemaakt door onze eigen mensen die elkaar laag houden. Allemaal weten we van deze achterstand. Iedereen krijgt van huis uit mee dat je twee keer zo hard moet werken in

dit land als je zwart bent. Luister dan, ik kan je vertellen dat het niet twee maar drie keer zo hard werken is, en pas dan sta je op common ground. Wil je winnen in een land als dit dan moet je vier à vijf goals laaien per dag, want die 3-0 achterstand begint de minuut dat je uit je bed stapt.

IT'S ALL ABOUT THE BENJAMINS, BABY

Omdat het eerste deel van mijn jeugd in Amsterdam Nieuw-West was, had ik een manier om te vluchten van al deze *madness*. Ieder weekend ging ik naar me pa die overal behalve in Bims woonde. Omdat hij in de makelaardij zat, zwierf hij als alleenstaande man altijd van de ene naar de andere woning. Hij woonde eerst in Hoorn, daarna in Amsterdam-Noord. Toen gingen we weer naar West. Ik heb de *early days* van IJburg nog meegemaakt rond 2006, de zomer van het WK in Duitsland, nek je die? Met die gekke gimma tussen Portugal en Nederland. Ik heb praktisch gezien in heel Amsterdam gewoond. Alleen in Zuid heb ik niet gewoond, maar vroeger paste mijn lievelingstante Titia op mij die in de Rivierenbuurt woonde, dus ook dat was bekend terrein. Niggas uit de hood zagen alleen een ander stadsdeel als we een schooluitje hadden. Ze kenden Amsterdam niet, en het leek wel alsof voor hun de wereld stopte bij metrostation Van der Made-weg. Wanneer we een klassenuitje hadden was ik ook een soort gids omdat de hele fotto voor mij niets nieuws was. Wanneer ik met me pa op pad was, legde hij me alles uit; in welke buurt we waren en wat voor buurt het was. Hij kent zoveel straatnamen dat je zou denken dat de stad van hem is. Deze man was een wandelende Wikipedia en Google Maps in een tijd dat het internet nog niet eens gaande was *like that*.

Terwijl ik in de krochten van de Bims m'n zelfvertrouwen verloor, had ik in me pa altijd iemand die – al was het maar door alleen zijn manier van doen – leven in me sprak. ‘Jonge, ik kan

toveren! Let op,' zei hij wanneer we een krappe parkeerspot vonden in De Pijp waar hij z'n jeep kon parkeren. Shout-out naar me pa, man. Niemand is perfect, maar wat ik die man nooit kan verwijten, is dat hij ondanks zijn turbulente leven er altijd voor zijn kinderen is geweest, en geloof me, in de hood is dat uitzonderlijk. In de hood lijkt Vaderdag wel *memorial day*, een moment waarop hun afwezigheid onder de aandacht kwam. Je viel buiten de boot als jouw vader wel in je libi was. Negen van de tien kids kende hun pa niet of kende alleen zijn nalatige gedrag. Mijn pa was daarentegen een echte man! Een man met principes, eergevoel en al die dingen daar, man. Hij is een van de redenen waarom ik ben geworden zoals ik ben. Zijn woordenschat was verder ontwikkeld dan de gemiddelde witmang. M'n *old man* was super eloquent! Die nigga smeeet tussen zijn gepraat met termen als 'nouveau' of 'souplesse' alsof eenieder het begreep, maar als je z'n ede moe maakte, baarde hij je gewoon van: 'Brada yere noh? Kom geen pangpang hier verkondigen.' Als je dom deed, zei hij dat je aan het 'debiliseren' was. Hij was *book- & streetsmart*, een goddelijke combinatie als je de balans daarin weet te behouden.

Wanneer ik met m'n pa was gaf hij me altijd game. Wel zag ik dat hij soms zichzelf daarin te veel aan het ophemelen was, maar wat moet je als je valt van je surfplank? *You gotta catch the next wave*. In de ochtend in de waggie onderweg naar skoro zei hij altijd dat het een privilege was om zo afgezet te worden. Hij had gelijk, want als we aankwamen zag je naast hem misschien twee andere ouders die hun kind naar school brachten. De rest moest alleen komen. Ook zei hij me vaak dat ik niet voor iemand moest werken en me eigen baas moest worden. Hij zei dat ik zijn zaak moest overnemen. Pa was 'directeur' van zijn eigen bedrijf, en hij wilde dat ik die djun van hem zou overnemen. Hij nam me ook altijd mee naar zijn kantoor, dan kon ik daar internetten terwijl hij z'n werk deed, of ik ging mee naar woningbezoeken. Ik

vond het wel cool wat hij deed. Die hele woningshit boeide me totaal niet, maar het ging mij om de vrijheid waarmee hij het deed. Hij werkte natuurlijk wel veel en hard, maar wat ik heel duidelijk zag, was dat niemand hem hoefde te zeggen wat hij moest doen. M'n pa was z'n eigen baas, iets wat hij zijn kinderen bijna verplichtte om ook te worden. Wanneer hij zei dat ik z'n zaak moest overnemen, reageerde ik altijd maar half. Die lifestyle wilde ik wel, maar de werkzaamheid moest ik nog uitvogelen. Op een dag zei ik hem: 'Ik weet niet of ik precies dat wil doen, maar ik ga erover nadenken.' Wel hield ik altijd zijn visitekaartje bij me, want daar stond zijn naam en zijn functie op. Daar was ik heel trots op. Ik draag die shit bij me *till this day!*

M'n vader was altijd bezig met od. *It's all about the benjamins, baby!* Alles wat hij kon, wist hij te benaderen vanuit een *money point of view*. Als hij geen money had, liep hij erbij alsof hij money zelf was. In zijn vak was hij ook echt goed. Als het ging over een woning op de Overtoom kon hij je hypen alsof het ging om een penthouse aan de Zuidas. Deze man kon zand verkopen in een woestijn. Uiteindelijk heb ik zijn *childhood dream* overgenomen in plaats van zijn zaak, *so I guess* dat hij z'n taak als vader prima heeft voldaan. Dit heb ik hem kort voor hij heenging ook verteld. Eind 2021 is hij helaas uit ons midden gegaan, veel te vroeg als ik daar inspraak in mag hebben. Het is Gado die uiteindelijk ons paspoort tekent, en helaas werd die van hem dus vorig jaar gestempeld. Shout-out naar hem nogmaals, de man die me heeft laten zien wat een man en een vader zijn inhoudt. Voor altijd ben ik m'n big man dankbaar.

